

MTÜ ARENDUSKODA LEADERPERIOOD 2023–2027 STARTEEGILISTE SUUNDADE TUTVUSTUS RAHVAKOOSOLEKUD

KONSULTANT: TIINA RAUDLA

TEEMAD

1. SISSEJUHATUS
2. STRATEEGIAPROTSESSIST: TEHTUD TEGEVUSED JA EDASISED TEGEVUSED
3. MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

MIS ON LEADER?

LEADER (PRANTSUSE KEELES *LIAISON ENTRE ACTIONS DE DEVELOPPEMENT DE L'ECONOMIE RURALE* ') ON EUROOPA LIIDU ÜHENDUSE ALGATUSPROGRAMM. LEADER PROGRAMM KÄIVITUS 1991. AASTAL. EESTIS HAKATI RAKENDAMA PERIOODIL 2002-2004 (PILOOTPROJEKT).

LEADERI SEITSE PÕHIELEMENTI:

- PIIRKONNAPÕHISED KOHALIKU ARENGU STRATEEGIAD – TEEVAD TEGEVUSGRUPID
- ALTPOOLT TULEV ALGATUS – KOGUKONNAD, ETTEVÕTJAD, KOV-D
- AVALIKU JA ERASEKTORI PARTNERLUS: KOHALIKUD TEGEVUSRÜHMAD
- UUENDUSTE TEGEMISE SOODUSTAMINE
- INTEGREERITUD JA MITUT VALDKONDA HÕLMAVAD MEETMED
- VÕRGUSTIKUTÖÖ
- KOOSTÖÖ

KUIDAS LEADER'IT EESTIS RAKENDATAKSE

**TAOTLEJAD – KOGUKONNAD, ETTEVÕTTED, KOHALIKUD
OMAAVALITSUSED, TEGEVUSGRUPP**

PRIA – RAKENDUSASUTUS, E-PRIA TAOTLUSTEKESKKOND

TEGEVUSGRUPID – STRATEEGIAD, MEETMELEHED, RAKENDUSKAVAD

MAAELUMINISTEERIUM – MÄÄRUS, NÕUDED EL-st

STRATEEGIAPROTSESSIST

TEHTUD TEGEVUSED:

- STRATEEGIA KOOSTAMISE ALUSTAMISE AVAÜRITUS (12.05.2022);
- STRATEEGIA TÖÖRÜHMA KOOSOLEKUD – MUUTSIME PROTSESSI JOOKSUL SUUNDA NING ÜHE TÖÖRÜHMA ASEMEL ON TEGEVUSES 5 TÖÖRÜHMA:
 - KOOSTÖÖPROJEKTIDE TÖÖRÜHM;
 - KOGUKONDADE ARENDAMISE TÖÖRÜHM;
 - KESKKONNA TÖÖRÜHM;
 - ETTEVÕTLUSE TÖÖRÜHM;
 - SOTSIAALVALDKONNA TÖÖRÜHM.

STRATEEGIAPROTSSESSIST

- TÖÖRÜHMADES LÄBITÖÖTATUD TEEMAD ON SWOT-ANALÜÜSI KOOSTAMINE, ÜLDISTE EESMÄRKIDE SÕNASTAMINE, ALAEESMÄRKIDE PÜSTITAMINE, PIIRKONNA EESMÄRKIDE FOKUSSEERIMINE JA TEGEVUSTE SÕNASTAMINE, TOETUSMEETMETE KAVANDAMINE.
- 31.OKTOOBRIKS SAIME ESITATUD KA STRATEEGIA VAHEVERSION PRIA-SSE, TAGASISIDE OLI POSITIIVNE.
- TÄNASEKS OLEME JÕUDNUD ETAPPI, KUS SISULISELT ON OLEMAS PEAMISED SUUNAD, MILLEGA EDASI LIKUDA, NÄITEKS MEETMELEHTEDE KOOSTAMISELE ASUDA. KONKRETISEERIMISEKS OLEME PLANEERINUD JÄRGMISED TEGEVUSED NAGU KOOSTÖÖPROJEKTIDE KONVERENTS, RAHVAKOOSOLEKUD PIIRKONDADES, VALDKONDLIKUD TÖÖRÜHMAD (MEETMELEHTEDE KOOSTAMINE)
- RIIGI POOLE PEALT ON JÄTKUVALT SEGADUS, EHK ET LEADER MÄÄRUST IKKA VEEL EI OLE, SOTSIAALFONDI RAKENDAMISE MÄÄRUS ON SAADETUD KOOSKÕLASTAMISE RINGILE JA SINNA SAAB TEHA SIIS ETTEPANEKUID.

STRATEEGIAPROTSSESSIST

MIS SIIS VEEL EES OOTAB:

- JOOKSVALT INFO KOGUMINE, SIIN NII INFOPÄEVADEL/SEMINARIDEL JA MUUDEL ÜRITUSTEL OSALEMINE.
- 19.–20. JAANUAR KOOSTÖÖPROJEKTIDE KONVERENTS JÄNEDAL – SELLEL KONVERENTSIL OLID KAKS PEAMIST EESMÄRKI:
 1. SISENDI SAAMINE ARENDUSKOJA STRATEEGIASSE, KAASATUD ON KÕIK PARTNERID.
 2. KOOSTÖÖPROJEKTIDE OLULISUSE RÕHUTAMINE.
- VEEBRUARI KUU ESIMESES POOLES TULEB LÄBI VIIA RAHVAKOOSOLEKUD PIIRKONDADES – KADRINA, KOLGAKÜLA, KUUSALU, LOKSA, TAPA JA VÕSU.
- PÄRAST SEDA SAAME KOKKU JÄLLE TÖÖRÜHMADEGA NING LÄHEME EDASI KONKREETSILT MEETMELEHTEDE VÄLJA TÖÖTAMISEGA.

STRATEEGIAPROTSESSIST

- LISAKS ON STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSTES JA EELARVES 3 KOOLITUST ARENDUSKOJA MEESKONNALE
- MTÜ ARENDUSKODA UUS KODULEHT
- STRATEEGIATRÜKIS

MTÜ ARENDUSKODA STRATEEGIA PEAB OLEMA VALMIS JA KINNITATUD ÜLDKOOSOLEKU POOLT HILJEMALT 31.03.2023.

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA VISIOON AASTAKS 2027:

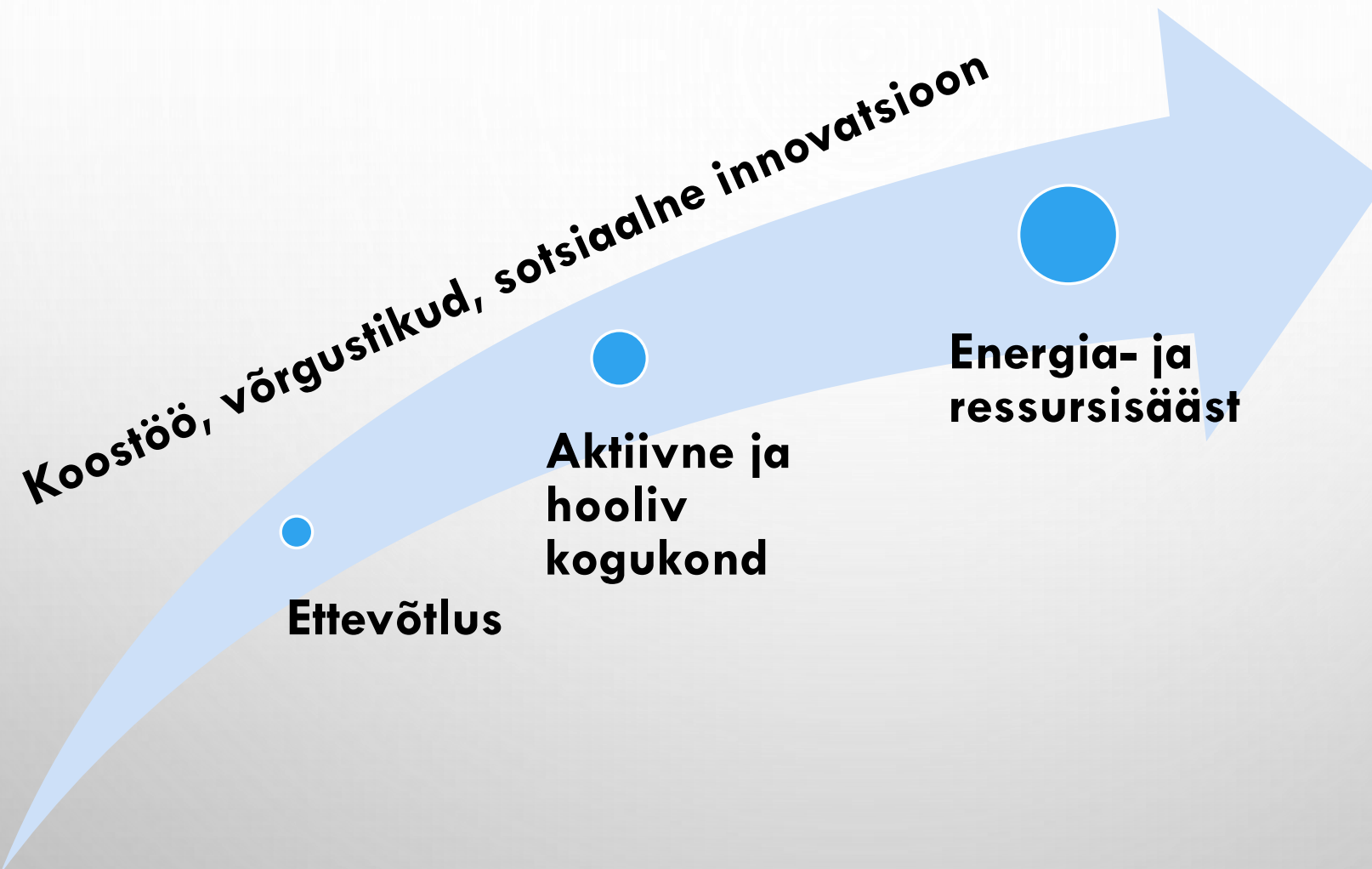
TEGEVUSPIIRKONNAS ON VÄLJAARENDATUD ETTEVÕTLUSELE JA KOHALIKU TOIDU ETTEVÕTETELE HEA KESKKOND, MILLES LÄHTUTAKSE RESSURSIÄÄSTU PÕHIMÕTETEST. ETTEVÕTJAD TEEVAD KOOSTÖÖD LÄBI VÕRGUSTIKE, TOOTJATEL ON VÕIMALUSED TURUSTADA OMA TOODANGUT. ELUKONDLIKE TEENUSTE ARENDAMISEL ON LOODUD TOIMIVAD KOLME SEKTORI KOOSTÖÖL PÕHINEVAID TEENUSEID. TEGEVUSPIIRKONDA ISELOOMUSTAB MITMEKESINE JA AKTIIVNE KOGUKONDLIK ÜHISTEGEVUS, MIDA NÄITAVAD KORRALDATAVATE ÜRITUSTE, VABA AJA TEGEVUSTE, SPORDIÜRITUSTE ROHKUS NING ERINEVATE SIHTGRUPPIDE KAASAMINE. ENERGIA- JA RESSURSIÄÄST MUUTUB TEGEVUSTE ARENDAMISEL KOGUKONDADES ÜHA OLULISEMAKS. TEGEVUSPIIRKONNA ELANIKUD ON SAANUD SUURED KOGEMUSED JA TEADMISED KOOSTÖÖPROJEKTIDEST NII EESTIS KUI VÄLISMAAL, MIS VÕIMALDAVAD NEID RAKENDADA OMA PIIRKONNAS.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondi:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondi
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

1 SUUND ETTEVÕTLUSE ARENDAMINE:

MIKRO- JA VÄIKEETTEVÕTETE ARENDAMINE.

EESMÄRGID:

- ETTEVÕTETE ARENGU TOETAMINE;
- MAJANDUSLIKE MUUTUSTEGA KOHANEMINE;
- MAAPIIRKONDADES TÖÖKOHTADE SÄILITAMINE;
- KÕRGEMA LISANDVÄÄRTUSEGA (TEHNOLOOGILINE HÜPE) ARENDUSTEgevuste TOETAMINE;
- UUENDUSLIKE IDEEDE TOETAMINE;
- TOOTE/TEENUSE STANDARDI TÕSTMINE.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondi:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

2 SUUND AKTIIVNE JA HOOLIV KOGUKOND:

- **INVESTEERINGUTE MEED:** EESMÄRGID: ISETOIMIVAD KOGUKONNAD; TOIMIVATE TEENUSTE INFO HALDAMINE KOGUKONDADES; RESSURSIÄÄST JA JÄTKUSUUTLIKKUS KOGUKONDADES; KRIISIKINDLUS KOGUKONDADES – KRIISIKESKUSTE RAJAMINE; KOGUKONNATEENUSTE ARENDAMINE; JAGAMISTEENUSTE RAKENDAMINE KOGUKONDADES JA KOGUKONDADE VAHEL; PÄRANDKULTUURI SÄILITAMINE.

- **“PEHMED PROJEKTID”:** EESMÄRGID: KOGUKONDADE SISESE JA ÜLESE KOOSTÖÖ ARENDAMINE; NOORTE KAASAMISE JA OMAALGATUSLIKE TEGEVUSTE ARENDAMINE; KOGUKONDADE TEADLIKKUSE SUURENDAMINE; PÕLVKONDADEVAHELISE SIDUSUSE KASV. SOTSIAALSE SIDUSUSE KASV; ERINEVATE SIHTGRUPPIDE KAASATUSE SUURENDAMINE; TRADITSIOONIDE SÄILITAMINE JA UUTE LOOMINE; ÜKSTEISELT ÕPPIMINE JA EDULUGUDE JAGAMINE.

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

3 SUUND ENERGIA- JA RESSURSIÄÄST:

- INVESTEERINGUTOETUS ETTEVÕTETELE: MIKRO- JA VÄIKEETTEVÕTETELE INVESTEERINGUTE TEGEMISEKS TAASTUVATE ENERGIAALLIKATE KASUTAMISE EESMÄRGIL OMATARBEENRGIA KATMISEKS, ENERGIATÕHUSATE LAHENDUSTE LOOMINE. MATERJALIDE- JA TOODETE RINGLUSSEVÕTU TÕHUSTAMINE - INVESTEERINGUPROJEKTID.

- INVESTEERINGUTOETUS KOGUKONDADELE: KOGUKONDADELE INVESTEERINGUD TAASTUVATE ENERGIAALLIKATE KASUTAMISEKS OMATARBEENRGIA KATMISEKS, ENERGIATÕHUSATE LAHENDUSTE LOOMINE. JAGAMISMAJANDUSE SOODUSTAMINE LÄBI INVESTEERINGUTE. ENERGIATEADLIKKUSE KASV, NUTIKAD LAHENDUSED.

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

4 SUUND: KOOSTÖÖVÕRGUSTIKUD – STRATEEGIASSE SISEND KONVERENTSI TULEMUSTEST LÄHTUVALT, IGA TEEMA ALL TUUA EESMÄRGID, ALAEESMÄRGID; TEGEVUSED; AJAKAVA; SIHTGRUPID JA PARTNERID.

- **EUROPARC JA ROHELISED SIHTKOHAD:** EUROPARC TASEME HOIDMINE, KOOSTÖÖ ARENDAMINE ÜLE EUROOPA; ROHELISED SIHTKOHAD EI OLE ROHELISELT KÄTTESAADAVAD; TEADLIKKUSE SUURENDAMINE EUROPARC OLEMASOLUST JA SELLE VÕIMALUSTEST; LOODUSRESSURSSIDE EBAÜHTLANE KOORMATUS (NÄIT. VIRU RABA ÜLEKOORMUS) – TUNTUD INIMESTE KAASAMINE VÄHETUNTUD PAIKADE/KOHTADE TURUNDAMISSE, DIGILAHENDUSTE VÕIMALUSTE KASUTAMINE (NÄIT. NAVICUP); ÜLE PIIRKONNA ON VIIDASTAMINE TEGEMATA (KA INFOTAHVLID, QR-KOODID – TÕLGE, KUULAMISVÕIMALUS, KAARDID (ERINEVAD KEELED); MADALHOOAJA TEENUSTE VÄLJATÖÖTAMINE, TURUNDAMINE; KAASAEGNE VISUAALNE TURUNDUS.

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

- **KESTLIK MAAETTEVÕTLUS:** VAADE KESTLIKUST TURISMIST KESTLIKU ETTEVÕTLUSENI (SH KÄSITÖÖ, JOOGITALU, TOOTMISTALU, MOESALONG, MUUSEUM, MUUSIK JMS.); RESSURSSIDE JÄTKUSUUTLIK KASUTUS – TEHNOLOOGIAD, MATERJALID, LOODUSRESSURSID, INIMRESSURSS, ERINEVATE PÕLVKONDADE KAASAMINE; HOOAJALISUS – TOOTEARENDUS, PERSONALIKASUTUS HOOAJA VÄLISELT; ERINEVATE OSAPOOLTE KAASAMINE, ERITI KOV-D; RAHVUSVAHELINE TASE KOOSTÖÖ ARENDAMISEL ON VÄLTIMATU (IDEED, VÕRDLUSMOMENDID, ÜHISTE LAHENDUSTE/MEETODITE VÄLJATÖÖTAMINE (ERINEVAD TEEMAD, NÄIT. TALLAMISE TEEMA, HOOAJALISUS, TOOTEARENDUS, AVALIKU SEKTORI KAASAMINE); KOOSTÖÖ TEISTE ORGANISATSIOONIDEGA, VÕRGUSTIKEGA (KESKKONNAAMET, ETTEVÕTJATE ÜHENDUSED, SELTSID JMS.); NOOREMATE PÕLVKONDADE KAASAMINE OMA IGAPÄEVA TEGEVUSTESSE; MAAETTEVÕTLUSEGA ALUSTAMISE JULGUSTAMINE

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondi
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

PÕHJA-EESTI KOHALIK TOIT: KOKA JA TOITLUSTAJA MAINE KUJUNDAMINE, PRAKTILISED TÖÖTOAD, ÕPPEPÄEVAD; TOIDUTOOTJAJD ON VÄHE (ENERGIASISENDID KÕRGED); MITMEKESISED MAITSED LÄBI ERINEVATE TOODETE; UUED LAHENDUSED TOOTEARENDES (NÄIT. KOHALIK KAERAPIIM); ÜHISTURUNDUS LÄBI KOOSTÖÖVÕRGUSTIKU ERINEVATES KANALITES (NÄIT. KAMPAANIAD); VÄIKESTE TEGIJATE LEIDMINE/OTSIMINE, ALUSTAVATE ETTEVÕTJATE TOETAMINE; PIIRKONNA TARBIVASKONNA KOOLITAMINE (LASTEAIAD, KOOLID, KODUKOKAD); KOGUKONNAKÖÖK – OLEMASOLEVATE RUUMIDE AVAMINE KOGUKONDADELE; OLEMATUD TURUNDUSMATERJALID ETTEVÕTJATE TASANDIL; RAHVUSVAHELINE SUUND

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondi:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

MTÜ ARENDUSKODA TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA

ENERGIAKOGUKONNAD:

SIIN ALL SUUREMAD TEEMAD ENERGIASÄÄSTUST, RINGMAJANDUSEST, RESSURSIÄSTUST.

- “ARUKATE KÜLADE” PROJEKTIDE KÄIVITAMINE;
- RESSURSIÄSTUSTE JA SÄÄSTLIKE LAHENDUSTE RAKENDAMINE,
- ALTERNATIIVLAHENDUSTE RAKENDAMINE (VESI, KANAL, SOOJUS);
- TEADLIKKUSE TÕSTMINE.
- RINGMAJANDUSEST TEADLIKKUSE SUURENDAMINE LÄBI ISIKLIKU KOGEMUSE JA TOIMIVATE NÄIDETE (KASUTADA VASTAVAD LOGOSID JA MUID VÄLJUNDEID);
- RINGMAJANDUSE PÕHIMÕTETE RAKENDAMINE (NÄIT. KORDUVKASUTATAVAD NÕUD, KUIVKÄIMLAD, TAASKASUTUSVÕIMALUSED);
- KOOSTÖÖ – KESKKONNAORGANISTASIOONID, ETTEVÕTJAD, KOGUKONNAD.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondi:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

STRATEEGIA TEGEVUSTE HINDAMINE

- **KESKKONNA- VÕI KLIIMAALANE TULEMUSLIKKUS INVESTEERINGUTE KAUDU MAAPIIRKONDADES:** ÜLLISTE TEGEVUSTE ARV, MIS AITAVAD KAASA KESKKONNASÄÄSTLIKKUSELE NING KLIIMAMUUTUSTE LEEVENDAMISE JA NENDEGA KOHANEMISE EESMÄRKIDE SAAVUTAMISELE MAAPIIRKONDADES – TOETATUD TEGEVUSTE EHK PROJEKTIDE ARV (TULEMUSNÄITAJA);
- **MAJANDUSKASV JA TÖÖKOHAD MAAPIIRKONDADES:** ÜPP PROJEKTIDES TOETATUD UUED TÖÖKOHAD (LÄHEVAD ARVESSE KA SÄILITATUD TÖÖKOHAD) - TÄISTÖÖAJALE TAANDATUD UUTE TÖÖKOHTADE ARV (TULEMUSINDIKAATOR);
- **MAAMAJANDUSE ARENDAMINE:** ÜPP TOETUSEL ARENDATUD MAAPIIRKONDADE ETTEVÕTETE, SEALHULGAS BIOMAJANDUSE ETTEVÕTETE ARV - TOETUST SAANUD ETTEVÕTETE ARV (TULEMUSINDIKAATOR);
- **MAAMAJANDUSE ARUKAS ÜLEMINEK:** TOETATUD ARUKATE KÜLADE STRATEEGIADE ARV - TOETUST SAANUD ARUKATE KÜLADE STRATEEGIADE ARV (TULEMUSINDIKAATOR);
- **EUROOPA MAAPIIRKONDADE ÜHENDAMINE:** NENDE MAAPIIRKONDADE ELANIKE OSAKAAL, KES SAAVAD KASU PAREMAST JUURDEPÄÄSUST TEENUSTELE JA TARISTULE ÜPP TOETUSE KAUDU – PROJEKTIDEST KASU SAANUD RAHVASTIK JA NENDE OSAKAALU % MAARAHVASTIKUST (TULEMUSINDIKAATOR);
- **SOTSIAALSE KAASATUSE EDENDAMINE:** TOETATUD SOTSIAALSE KAASAMISE PROJEKTIDEGA HÕLMATUD ISIKUTE ARV – PROJEKTIDES OSALEVAD ISIKUD JA NENDE OSAKAAL MAARAHVASTIKUST (TULEMUSINDIKAATOR).

STRATEEGIA MÕJU HINDAMINE

SOTSIAALFOND – UUED VÕIMALUSED

EESMÄRGID

- PIKAAJALISE HOOLDUSE TEENUSTE KÄTTESAADAVUSE JA KVALITEEDI PARANDAMINE NING HOOLDUSKOORMUSE LEEVENDAMINE;
- INIMVÄÄRIKUSE TAGAMINE, SH VAESUSE VÄHENDAMINE JA SOTSIAALSE KAASATUSE SUURENDAMINE.

TULEB LUUA LISANDVÄÄRTUST OLEMASOLEVATELE TEENUSTELE.

SOTSIAALFOND – UUED VÕIMALUSED

- MINIPROJEKTID RAHASTATAKSE ÜHIKUHIINNA ALUSEL.
- TOETUSE MAKSIMAALNE OSAKAAL ON 100% ABIKÕLBLIKE KULUDE MAKSUMUSEST.
- TEGEVUSPIIRKONNA INIMESED ALATES VANUSEST 16-AASTAT.

KUI MÕELDA ARENDUSKOJA JA TEGEVUSTE PEALE SOTSIAALFONDI RAKENDAMISEL JAGAKSIME TEGEVUSED KOLMES SUUNAS:

1. KOGUKONDLIKE LAHENDUSTE TOETAMINE EAKATE JA ERIVAJADUSTEGA INIMESTE SUUNAL – EELDUS ON KOOLITUS.
2. SOTSIAALSE ETTEVÕTLUSE EDENDAMINE (NÄIT: HEAOLU MEISTRID, PARANDUSKELDER) – EELDUS ON KOOLITUS.
3. OMASTE HOOLDAJATE KOORMUSE LEEVENDAMINE – TUGIRÜHMAD KÄIVITAMINE JA MUIDUGI EELDUS ON KOOLITUS.

RAHA HULK, MIDA TULEB SIIS MANAGEERIDA ON ARENDUSKOJAL 306 656 EUROT.

SOTSIAALFONDI RAKENDAMISEST

- TOETUSE SAAJAKS ON KOHALIK TEGEVUSRÜHM
 - TEGEVUSI SAAVAD ELLU VIIA MTÜ-D, SA-D, ETTEVÕTJAD NING KOHALIKUD OMAVALITSUSED
- KOHALIKUD OMAVALITSUSED SAAVAD ELLU VIIA VAID NEID TEGEVUSI TÄISEALISTELE, MIS LOOVAD LISANDVÄÄRTUST SOTSIAALHOOLEKANDE SEADUSES SÄTESTATUD KOHUSTUSTELE KOV TEENUSED, MILLEKS ON:
- KODUTEENUS
 - VÄLJASPOOL KODU OSUTATAV ÜLDHOOLDUSTEENUS
 - TUGIISIKUTEENUS
 - TÄISEALISE ISIKU HOOLDUS
 - ISIKU ABISTAJA TEENUS

MINA TÄNAN!

KONTAKT: TIINA@ARENDEUSKODA.EE, TEL 5155 249

